

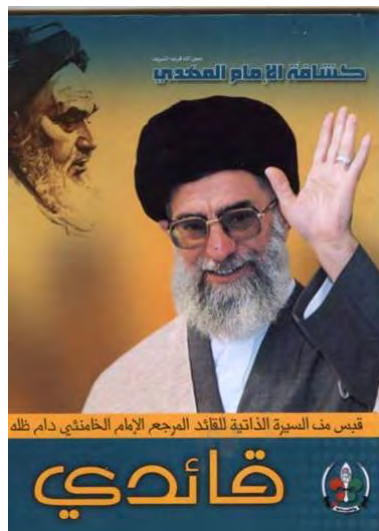
**אתר איראני פרסם נאום, שנשא מזכ"ל חזבאללה בפורום סגור בו
הביע נאמנות מוחלטת למנהיג איראן. הצהרות דומות התפרסמו
בעבר ע"י בכירים מאיראן ומחזבאללה
ד"ר רז צימט**

14 במרץ 2018

עיקרי המסמך

ב-12 במרץ פרסם האתר האיראני השמרני פרדא ניוז **נוסח מלא של נאום, שנשא מזכ"ל חזבאללה, חסן נצראללה, בכנס איראנים המתגוררים בלבנון**. בנאום זה הצהיר נצראללה, כי ארגונו נאמן באופן מוחלט למנהיג איראן, **עלי ח'אמנהאי**, וכי המחויבות לח'אמנהאי גוברת על המחויבות לחוקה הלבנונית. נאום זה, שלא התפרסם תחילה בכלי תקשורת לבנונים או ערבים, עורר ביקורת חריפה מצד מבקרי חזבאללה בלבנון אשר אילצה את הארגון לפרסם, כעבור יממה, הכחשה רשמית. בעקבות זאת הסיר האתר האיראני את הידיעה ופרסם התנצלות.

◀ להערכתנו, המדובר בנאום **אותנטי, שלא נועד, ככל הנראה, לפרסום אלא לפורום סגור ומצומצם של איראנים המתגוררים בלבנון**. האתר האיראני פרדא ניוז, שבו התפרסם נאום נצראללה, הינו אתר רשמי למחצה ואינו משמש, למיטב ידיעתנו, כערוץ להעברת ידיעות מפוברקות. **תכניו של הנאום תואמים לעמדות, שהובעו בעבר על-ידי בכירים באיראן ובחזבאללה בנוגע למחויבות המוחלטת של חזבאללה לאיראן ולמנהיגה העליון ח'אמנהאי**. סיד יחיא רחים צפוי, מפקד משמרות המהפכה לשעבר, ששימש כיועץ הביטחוני של ח'אמנהאי הגדיר (פעמיים) את הקשר של נצראללה לח'אמנהאי במילים הבאות: "סיד חסן נצראללה רואה עצמו כחייל של מנהיג איראן..." (פרוט ראו נספח).



המנהיג האיראני ח'אמנהאי כמקור הסמכות של חזבאללה: עמוד השער של ספרון, שהוצא ע"י תנועת הצופים של חזבאללה בשם "המנהיג שלי", אשר נתפס ע"י צה"ל בבסיס חזבאללה במלחמת לבנון השנייה. ח'אמנהאי מוצג בו כמקור הסמכות עבור חזבאללה.

◀ **נאום נצראללה שב ומעיד על עוצמת הקשר בין איראן לחזבאללה. קשר זה התחזק בשנים האחרונות** אף יותר לנוכח הרחבת משימותיו של חזבאללה במהלך מלחמת האזרחים הסורית. איראן מצידה רואה בחזבאללה את הזרוע האסטרטגית המועדפת שלה המשרתת את המערכה נגד ישראל, את מדיניותה בסוריה, את חתרנותה במזרח התיכון ואת חתירתה להגמוניה אזורית. מעורבותו הנרחבת והיעילה של חזבאללה בלחימה בסוריה והסיוע שהוא מגיש למיליציות השיעיות הפרו-איראניות **בעיראק ובתימן**, המחישו לאיראנים היטב את חשיבותו של חזבאללה ככלי המרכזי לקידום האינטרסים האזוריים שלהם.

◀ הכחשת דברי נצראללה, בתגובה לביקורת עזה שהתעוררה בלבנון, **מעידה על העדפת חזבאללה לנסות לעמעם את כפיפותו המוחלטת להנהגה האיראנית ולהימנע מהודאה פומבית ומפורשת, כי נאמנותו לאיראן גוברת על נאמנותו למדינה הלבנונית, למוסדותיה ולחוקתה.** שכן, הודאה כזו מעוררת רגישות מיוחדת, במיוחד בעת הנוכחית, **לקראת הבחירות הפרלמנטריות הצפויות להתקיים בלבנון במאי 2018;** ולנוכח הביקורת הגוברת כלפי חזבאללה וקשריה עם איראן הן בתוך לבנון והן בעולם הערבי בהובלת ערב הסעודית.



מימין: מנהיג איראן ח'אמנהאי ומזכ"ל חזבאללה נצראללה (תסנים, 12 בנובמבר 2014). משמאל: מנהיג איראן ח'אמנהאי, מזכ"ל חזבאללה נצראללה ומפקד כוח קדס של משמרות המהפכה, קאסם סלימאני (אתר המנהיג העליון, 11 באוגוסט 2016).

פרסום נאום נצראללה באתר שמרני איראני

◀ ב-12 במרץ פרסם **האתר האיראני השמרני פרדא ניוז** את הנוסח מלא של נאום, שנשא מזכ"ל חזבאללה, חסן נצראללה, בכנס איראנים המתגוררים בלבנון. בנאום, שלטענת האתר, נישא על-ידי נצראללה ב-10 במרץ 2018, הצהיר מזכ"ל חזבאללה, כי **ארגונו נאמן באופן מוחלט למנהיג איראן, עלי ח'אמנהאי, וכי המחויבות לח'אמנהאי אף גוברת על המחויבות לחוקה (הלבנונית).** בנאומו הבהיר נצראללה, כי חזבאללה אינו מחויב רק להנחיותיו המפורשות של מנהיג איראן, אלא גם ל"הצעותיו ולדעותיו". לדבריו, כאשר המועצה המרכזית של חזבאללה דנה בעניין מסוים, היא נמנעת מכל פעולה, **אם קיימת אפשרות שח'אמנהאי לא יהיה מרוצה ממנה.**

◀ כדי להמחיש את עוצמת נאמנותו לח'אמנהאי סיפר נצראללה, כי **לאחר שנשיא מצרים לשעבר, מחמד מורסי, הודח מתפקידו בהפיכת 2013, הוא ביטא את שמחתו על כך, משום שלא היה מרוצה ממדיניותם של מורסי ושל תנועת האחים המוסלמים. כאשר נודע הדבר לח'אמנהאי, מנהיג איראן הוא לא היה מרוצה מתגובת נצראללה בטענה שלא נכון לשמוח על מפלת תנועת האחים המוסלמים, אף כי אלה נקטו במדיניות שגויה. כאשר נצראללה שמע על תגובת ח'אמנהאי, הוא התחרט על תגובתו וכאשר נפגש עם ח'אמנהאי כעבור מספר חודשים, התנצל בפניו וביקש ממנו מחילה.**

◀ עוד אמר נצראללה, כי **הפיכת חזבאללה ל"כוח עולמי" התאפשרה בזכות נאמנות הארגון למנהיג איראן וציין, כי נאמנות חזבאללה ל"שלטון חכם ההלכה" חזקה אף יותר מזו של רבים מהאיראנים עצמם. הוא הדגיש, כי חרף חילוקי הדעות הפנימיים באיראן, כל המוסדות והזרמים האיראנים סייעו לחזבאללה במהלך השנים. הוא הוסיף, כי איראן מתייעצת עם חזבאללה בסוגיות אזוריות ומסייעת לארגון בכסף, בנשק ובאמצעים נוספים, אך אינה מנחה את חזבאללה כיצד לפעול.**

◀ נצראללה ציין, כי **חזבאללה אינו חושש להודות לאיראן בפומבי על תמיכתה בארגון ולהצהיר על הקשר העמוק שיש לו עם הרפובליקה האסלאמית. הארגון גאה להתייבב לשירות המנהיג העליון והרפובליקה האסלאמית ומוכן להקריב את עצמו למענם. נצראללה אמר, כי אלמלא איראן, היו השיעים בלבנון, בסוריה ובעיראק מחוסלים על-ידי דאעש. את נשיא לבנון (הנוצרי), מישל עון, התומך בחזבאללה, כינה נצראללה "מצאצאי אמיר אלמואמנין" (כיניו לעלי בן אבו-טאלב, האמאם השיעי הראשון. הכוונה היא שניתן לראות במישל עון הנוצרי בעל ברית אמיתי לשיעים).**

התגובות לפרסום הידיעה: ביקורת בלבנון, הכחשת חזבאללה והסרת הידיעה

◀ באופן חריג, לא התפרסם נאומו של נצראללה בכלי תקשורת לבנונים או ערבים. גם באיראן התפרסם הנאום רק באתרי חדשות בודדים. **יממה לאחר הפרסום (13 במרץ 2018) פרסם ארגון חזבאללה הכחשה רשמית לדיווח בפרדא ניוז. בהודעת ההכחשה, שהתפרסמה ברשת אלמיאדין, נטען, כי אין כל בסיס לדברים שיוחסו לנצראללה בפגישתו כביכול עם הקהילה האיראנית בלבנון.**

◀ ההכחשה פורסמה לאחר **שבלבנון נשמעה ביקורת, בעקבות פרסום הנאום. נופל צ'ו, חבר מחנה ה-14 במארס המתנגד לחזבאללה, ומועמד עצמאי מטעם אזורי כסרואן וג'ביל לבחירות הפרלמנטריות, קרא לנצראללה להתנצל בפני הלבנונים ולחזור בו מדבריו הפוגעים במדינה הלבנונית. הוא תהה כיצד הבכירים בלבנון, ואלה המאמינים בחוקה הלבנונית, מסוגלים לשתוק לנוכח הדברים, שאמר נצראללה לפיהם "שלטון חכם ההלכה" נמצא מעל לחוקה הלבנונית (אל-נשרה, 13 במרץ 2018).**

זמן קצר לאחר מכן, **הסיר האתר פרדא ניוז את הידיעה, פרסם הבהרה בה נכתב, כי המקור לנאום "אינו מהימן" וכי פרסום הידיעה היה טעות של כתב האתר, והתנצל בפני קוראיו על פרסומו.**

הערכת מידת האותנטיות של הנאום

◀ אף על-פי שלא ניתן לפסול לחלוטין את האפשרות, שמדובר בנאום מפוברק, **מדובר, להערכתנו, בנאום**

אותנטי שכן:

◆ נוסח הנאום שהובא במלואו, תואם הן את סגנונו של נצראללה והן את העמדות, שהובעו בעבר על-ידי נצראללה ועל-ידי בכירים בחזבאללה ובאיראן בנוגע למחויבות הארגון לאיראן ולמנהיגה (ראו נספח).

◆ הנאום התפרסם באופן בלעדי באתר האיראני פרדא ניוז, שהינו אתר רשמי למחצה ואינו משמש, למיטב ידיעתנו (בשונה, למשל, מכמה אתרים המזוהים עם האופוזיציה האיראנית) כערוץ להעברת ידיעות שקריות או מפוברקות. ניתן להניח, כי אם הייתה בכוונת מתנגדי חזבאללה לפברק נאום של נצראללה כדי להשתמש בו לניגוח הארגון, במיוחד לקראת הבחירות הפרלמנטריות הצפויות בלבנון, הם היו מעדיפים לפרסמו באמצעי תקשורת לבנונים או ערבים ולא באתר האיראני.

התבטאויות בכירים באיראן ובחזבאללה על הכפיפות של חזבאללה למנהיג ח'אמנהאי

התבטאות יועצו הביטחוני של המנהיג ח'אמנהאי

◀ ב-2 ביוני 2012, העניק סיד יחיא רחים צפוי, מפקד משמרות המהפכה לשעבר, ששימש אז יועצו הביטחוני של המנהיג ח'אמנהאי, ראיון לערוץ הטלוויזיה PressTV. בראיון התייחס צפוי, בין השאר, למעורבות חזבאללה בעימות אפשרי בין איראן לישראל. צפוי ציין, כי ברשות חזבאללה אלפי רקטות ואם ישראל תרצה לפגוע באיראן, הרי שבסבירות גבוהה חזבאללה יפעל נגדה. רחים צפוי המשיך ואמר, כי הוא רואה [במנהיג חזבאללה] חסן נצראללה "חיל של המנהיג ח'אמנהאי". הוא הוסיף, כי גם לאיראן יש יכולת להכות בישראל והטילים ארוכי הטווח שלה מסוגלים לכך: "אין אף נקודה בישות הציוני שאינה בטווח הטילים שלנו" (Press TV, 2 ביוני 2012). הצהרה דומה השמיע צפוי ב-2008: "... סיד חסן נצראללה רואה עצמו כחייל של מנהיג איראן ואנשי חזבאללה לוקחים דוגמא מהנשים והגברים האמיצים של איראן" (סוכנות הידיעות האיראנית פארס, 16 בנובמבר 2008).



סיד יחיא רחים צפוי במהלך נאום שבו הציג את נצראללה כ"חייל" של ח'אמנהאי. ברקע תמונות ח'מיני וח'אמנהאי (סוכנות פארס, 16 בנובמבר 2008)

התבטאויות שיח' נעים קאסם, סגן מזכ"ל חזבאללה

◀ שיח' נעים קאסם, סגן מזכ"ל חזבאללה, התייחס מספר פעמים בעבר למידת כפיפותו של חזבאללה למנהיג האיראני ח'אמנהאי:

◆ בראיון מקיף, שהעניק לעיתון הלבנוני נהאר אלשבאב (30 ביולי 2009) נשאל שיח' נעים קאסם אודות מערכת היחסים שבין ההנהגה האיראנית לבין חזבאללה. שיח' נעים קאסם פתח והסביר, כי

¹ הדוגמאות שבנספח מבוססות על פרסומי מרכז המידע למודיעין ולטרור. ראו למשל פרסום מרכז המידע מ-17 ביוני 2012: "חזבאללה כזרוע אסטרטגית של המשטר האיראני: יועצו הביטחוני של המנהיג ח'אמנהאי שב והצהיר, כי חסן נצראללה, מנהיג חזבאללה הינו "חייל" של המנהיג. לפיכך, לדבריו, ניתן לצפות שבתסריט של עימות בין איראן לישראל יפעיל חזבאללה את הרקטות שברשותו נגד ישראל".

חזבאללה הינו "מפלגה דתית-פוליטית", בעלת אופי שיעי, ולפיכך עליה להשיג לגיטימיות דתית ופוליטית מצד ההנהגה [האיראנית], שבסמכותה להעניק לחזבאללה לגיטימיות שכזאת. לדבריו, חזבאללה כמפלגה, רואה את האמאם ח'מיני כשליט חכם ההלכה, המעניק לה לגיטימציה. אחריו, הבא בתור, הינו האמאם ח'אמנהאי, אשר "קובע עבורנו את הקווים הכלליים, שמשחררים אותנו מאשמה ומעניקים לנו לגיטימיות".

◆ בהמשך הראיון נתן שיח' נעים קאסם דוגמא באשר למשמעות ההנחיה ההלכתית, שחזבאללה חייב לקבל מח'אמנהאי: **אם, למשל, ח'אמנהאי יורה שלחימה בישראל הינה חובה הלכתית אזי "ההרוג בלחימה נגד ישראל יהפוך לשהיד, למיטב הבנתנו".** אולם, והיה והמנהיג ח'אמנהאי יקבע כי המלחמה אסורה "אז ההרוג ילך לגיהנום, מכיוון שלא היה לו היתר ללכת למלחמה הזאת". שיח' נעים קאסם הדגיש, כי **חזבאללה אינו יכול לצאת למבצע נגד ישראל ללא הצדקה דתית מחכם הדת השליט באיראן**², אולם, לדבריו, השליט חכם הדת אינו אמור להיכנס לפרטים אודות אופן ביצוע ההחלטה (העיתוי, אמצעי הלחימה הנחוצים וכו') והדבר נותר בידי חזבאללה.



שיח' נעים קאסם, סגן מזכ"ל חזבאללה נואם בטקס שקיימה שגרירות איראן בלבנון ביום השנה למותו של ח'מיני (אלמנאר, 3 ביוני 2009).

◆ שנתיים קודם לכן נאמרו ע"י שיח' נעים קאסם, דברים דומים. במהלך ראיון שנערך ב-16 באפריל 2007, לערוץ הטלוויזיה האיראני בשפה הערבית אלכות'ר, הודה שיח' נעים קאסם, כי **חזבאללה אינו קובע בעצמו את מדיניותו.** הוא ציין כי **חזבאללה סר למרותה של ההנהגה האיראנית, ומקבל ממנה הדרכה הלכתית בכל הנוגע לאופן הלחימה נגד ישראל** (כדוגמא לכך הוא ציין כי ירי רקטות או ביצוע פעולות התאבדות מצריכים אישור הלכתי של ההנהגה האיראנית). במהלך אותו ראיון, בבואו לתאר את מקור הסמכות של חזבאללה, הרבה שיח' נעים קאסם, להשתמש בתואר **ולי אלפקיה** (חכם הדת השליט), בהתייחסו לח'מיני ולממשיך דרכו ח'אמנהאי.

² **ולי אלפקיה**, חכם הדת השליט, תוארו של האיאתאללה ח'מיני בעבר ושל ממשיך דרכו בהווה המנהיג עלי ח'אמנהאי.

משמעות התבטאויות אלו של שיח' נעים קאסם, סגנו של חסן נצראללה, הינה **שההנחיות המדיניות והצבאיות של חזבאללה מגיעות מאיראן**, למרות היותה של חזבאללה לא רק ארגון טרור אלא גם מפלגה לבנונית, המהווה חלק מהממשל הלבנוני, ובעלת השפעה על הפוליטיקה הפנים-לבנונית. שיח' נעים קאסם שב והבהיר, כי **בעניינים עקרוניים, ובתוכם יציאה למלחמה, ירי רקטות וביצוע פיגועי התאבדות** - כל אלו מצריכים את **אישור ההנהגה האיראנית**. שיח' נעים קאסם טען, כי ההנהגה האיראנית אינה נכנסת לפרטים באשר לאופן הביצוע אולם אין ספק שיש לה יכולת וכלים כדי **לשלוט על "גובה הלהבות" של התנהלות חזבאללה**, ה"זרוע הארוכה" של המשטר האיראני בגבולה הצפוני של ישראל.

◀ דוגמה נוספת להתבטאות אודות **התלות המוחלטת של חזבאללה באיראן** ניתן למצוא בנאום חסן נצראללה, ב-24 ביוני 2016. נצראללה ציין, כי **כל תקציבו מגיע ישירות מאיראן** ולא באמצעות הבנקים הלבנוניים ("תקציב חזבאללה, משכורות, כספים, אוכל, שתייה, נשק, כל אלה מגיעים מאיראן... כל עוד יש באיראן כסף, יש לנו כסף"). **נצראללה הודה למנהיג איראן ח'אמנהאי על תמיכתו בחזבאללה** לאורך כל שנות קיומו הנמשכת לדבריו עד היום.³



מזכ"ל חזבאללה חסן נצראללה בנאומו ב-24 ביוני 2016 (אלעהד, 24 ביוני 2016).

³ ראו בהקשר פרסום מרכז המידע למודיעין ולטרור מ-10 ביולי, 2016, "משמעות דברי חסן נצראללה כי חזבאללה מקבל את מלוא תקציבו ישירות מאיראן, ובכלל זה אמצעי לחימה ומשכורות לפעילים".